Zamiar Kataríny Bednárovej, przedstawicielki średniej generacji słowackich translatologów, stanowi w słowackiej teorii przekładu literackiego ważny element integracyjny oraz podsumowujący. Jeżeli autorce uda się zrealizować wyznaczone cele, publikacja przyniesie kompleksowy materiał interpretacyjny oraz tekstowy na temat historii przekładu literackiego na Słowacji. Ze względu na swoją różnorodność oraz długofalową obecność w przestrzeni europejskiej niewątpliwie zasługuje ona na uwagę.

Zuzana Pojezdalová

• • •

DOI: 10.19195/0137-1150.162.15

Леонид Московкин, Анатолий Щукин, *История методики обучения русскому языку как иностранному*, Русский язык. Курсы, Москва 2013, 399 s.

Recenzowana książka wpisuje się w nurt współczesnych badań glottodydaktycznych i stanowi przegląd rozwoju metodyki nauczania języka rosyjskiego jako obcego. Jest to monografia wyjątkowa. Mimo bogatej literatury przedmiotu brakuje prac, które by w sposób kompleksowy, syntetyczny ujmowały problematykę zawartą w tytule opiniowanej rozprawy. Praca L. Moskowkina i A. Szczukina w sposób istotny wypełnia tę lukę, co czyni ją (pracę) aktualną i pożyteczną.

Opiniowana monografia oparta jest na solidnej znajomości problematyki przedmiotu, skrupulatnie zebranych i zinterpretowanych materiale; stawia przed sobą cele teoretyczne oraz praktyczne. Praca ma charakter wieloaspektowy, gdyż łączy w sobie różne procedury badawcze i nasświetla badany problem możliwie ze wszystkich stron, a jej zawartość merytoryczna i materiałowa są imponujące.

Książka składa się z dziewięciu rozdziałów. Każdy z nich poświęcony jest oddzielnemu okresowi rozwoju myśli metodycznej od średniowiecza po dziś dzień. Periodyzacja ta przedstawia się w sposób następujący:

1. do XVIII wieku;
2. XVIII wiek;
3. XIX–początek XX wieku;
4. okres 1917–1945;
5. okres 1946–1960;
6. lata sześćdziesiąte XX wieku;
7. lata siedemdziesiąte XX wieku;
8. lata osiemdziesiąte XX wieku;
9. okres 1991–2011.

Każdy rozdział zawiera opis czterech następujących elementów ze wskazaniem podstawowych celów, treści oraz metod i środków nauczania:

1. Sytuacja języka rosyjskiego w Rosji / ZSRR i na świecie.
2. Naukowe podstawy nauczania języka rosyjskiego jako obcego.
3. System i środki nauczania języka w danym okresie.
4. Podsumowanie wyników badań nad rozwojem metodyki nauczania języków obcych

w przedstawianym okresie.

Ostatnie trzy rozdziały zawierają ponadto przegląd kongresów Międzynarodowej Asocjacji Wykładowców Języka Rosyjskiego i Literatury.

Książkę zamyka bardzo bogata bibliografia, indeks nazwisk oraz indeks najważniejszych haseł.

Niewątpliwą zaletą omawianego opracowania jest włączenie przez autorów materiałów ćwiczeniowych z różnych podręczników. Istotne jest również to, że Leonid Moskowkin i Anatolij Szczukin nie tylko skupiają się na podręcznikach, lecz także sięgają do innych źródeł. Wykorzystują liczne materiały z kursów języka rosyjskiego jako obcego, prowadzonych dla różnych narodowości, między innymi Niemców, Amerykanów, Anglików i Francuzów.

Przytoczone przez nich ilustracje materiałowe z jednej strony wzbogacają treść książki pod względem merytorycznym, z drugiej zaś są niezwykle cenne, gdyż mogą być z powodzeniem wykorzystywane na zajęciach z praktycznej nauki języka obcego. Mamy tu przykład optymalnego połączenia teorii i praktyki.

Synteza podstawowych dla współczesnej glottodydaktyki pojęć i teorii jest dokonana w rzadko spotykanym w literaturze przedmiotu stylu — precyzyjnie, z kartezjańską logiką, odwołaniem do bogatej literatury, która jednak nie przytłacza czytelnika, lecz pozwala mu wniknąć w problematykę skomplikowaną i pasjonującą ze względu na swą różnorodność i interdyscyplinarność. Jako opracowanie akademickie przeznaczone dla nauczycieli języków obcych może być modelem doskonałej struktury rozprawy, obudowanej bogatym aparatem naukowym i jednocześnie napisanej z osobistym zaangażowaniem.

Na uwagę zasługuje styl książki, wolny od terminologicznego pustosłowia charakterystycznego dla wielu tego typu opracowań. Nie jest ona nadmiernie przeciążona rozważaniami teoretycznymi, co sprawia, że nie jest przystępna wyłącznie dla wybranego grona odbiorców. Poza tym autorzy nie tylko zaprezentowali opis metodyk nauczania języka rosyjskiego jako obcego według autorskiego podziału chronologicznego, lecz wzbogacili je przykładami i własnymi komentarzami. Są one do tego stopnia cenne, że ukazują i wyjaśniają cele, treści, metody oraz formy organizacyjne kształcenia i ich zależności. Historię metodyki autorzy pokazują jako *continuum*, ukazując związek każdego etapu z poprzedzającym go i następującym po nim.

Monografia L.V. Moskowkina i A.N. Szczukina jest nowocześnie napisanym, profesjonalnie przygotowanym i niezmiernie ważnym dla rusycystyki i sławistyki opracowaniem ciekawego zagadnienia glottodydaktycznego, pomaga je lepiej zrozumieć osobom zainteresowanym metodyką nauczania języka rosyjskiego, jej rozwojem i analizą w aspekcie historycznym. Otrzymaliśmy dojrzałe dzieło naukowe, istotnie wzbogacające naszą wiedzę z interesującej nas dziedziny nauki.

Krzysztof Balaban